

# *Vaachaspathi*

## *Veda Vidya*



[www.vaachaspathi.com](http://www.vaachaspathi.com)



## oshadhee sooktam

yaa oshadheeh poorvaa jaataa devebhyastryugam puraa |  
manai nu babhrooNaamaham shatam dhaamaani sapta cha || 1 ||

shatam vo amba dhaamaani sahasramuta vo ruhah |  
adhaa shatakratvo yooyamimam me agadam kruta || 2 ||

oshadheeh prati modadhvam pushpavateeh prasoovareeh |  
ashvaa iva sajitvareerveerudhah paarayishNavah || 3 ||

oshadheeriti maatarastadvo deveerupa bruve |  
saneyamashvam gaam vaasa aatmaanam tava poorusha || 4 ||

ashvatthe vo nishadanam parNe vo vasatishkrutaa |  
gobhaaja it kilaasatha yatsanavatha poorusham || 5 ||

yatroushadheeh samagnata raajaanah samitaaviva |  
viprah sa uchyate bhishag akshohaameevachaatanah || 6 ||

ashvaavateem somaavateemoorjayanteemudojasam |  
aavitsi sarvaa oshadheerasmaa arishTataataye || 7 ||

ucChushmaa oshadheenaam gaavo goshThaadiverate |  
dhanam sanishyanteenaamaatmaanam tava poorusha || 8 ||

ishkrutirnaama voo maataa atho yooyam stha nishkruteeh |  
seeraah patatruNeeh sthana yadaamayati nishkrutha || 9 ||

ati vishvaah parishThaah stena iva vrajamakramuh |  
oshadheeh praachuchyavuryat kim cha tanvo3 rapah || 10 ||

yadimaa vaajayannahamoshadheerhasta aadadhe |  
aatmaa yakshmasya nashyati puraa jeevagrubho yathaa || 11 ||

yasyoushadheeh prasarpathaangamanga parashparuh |  
tato yakshmam vi baadhadhva ugro madhyamasheeriva || 12 ||

saakam yakshma pra pata chaasheNa kikideevinaa |  
saakam vaatasya dhraajyaa saakam nashya nihaakayaa || 13 ||

anyaa vo anyaamavatvanyaanyasyaa upaavata |  
taah sarvaah samvidaanaa idam me praavataa vachah || 14 ||

yaah phalineeryaa aphalaa apushpaa yaashcha pushpiNeeh |  
bruhaspatiprasootaastaa no munchantvamhasah || 15 ||

munchantu maa shapathyaa3datho varuNayaaduta |  
atho yamasya paD^^beeshaat sarvasmaaddevakilbishaat || 16 ||

avapatanteeravadan diva oshadhayaspari |  
yam jeevamashnavaamahai na sa rishyaati poorushah || 17 ||

yaa oshadheeh somaraagyeerbahveeh shatavichakshaNaah |  
taasaam tvamasyuttamaaram kaamaaya sham hrude || 18 ||

yaa oshadheeh somaraagyeervishThitaah pruthiveemanu |  
bruhaspatiprasootaa asyai sam datta veeryam || 19 ||

maa vo rishat khanitaa yasmai chaaham khanaami vah |  
dvipanchatushpadasmaakam sarvamastvanaaturam || 20 ||

yaashchedamupashruNvanti yaashcha dooram paraagataah |  
sarvaah samgatya veerudhoasyai sam datta veeryam || 21 ||

oshadhayah sam vadante somena saha raagyaa |  
yasmai kruNoti braahmaNastam raajan paarayaamasi || 22 ||

tvamuttamaasyoshadhe tava vrukshaa upastayah |  
upastirastu so3asmaakam yo asmaam abhidaasati || 23 ||

|| iti oshadhee sooktam sampoorNam ||

## ఓషధీ సూక్తం

యా ఓషధీః పూర్వా జాతా దేవేభ్యస్త్రీయుగం పురా ।  
మనై ను బభ్రూణామహం శతం ధామాని సప్త చ ॥ ౧ ॥

శతం వో అంబ ధామాని సహస్రముత వో రుహాః ।  
అధా శతక్రత్యో యూయమిమం మే అగదం కృత ॥ ౨ ॥

ఓషధీః ప్రతి మోదధ్వం పుష్పవతీః ప్రసూవరీః ।  
అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్విరుధః పారయిష్ణవః ॥ ౩ ॥

ఓషధీరితి మాతరస్తద్వో దేవీరుప బ్రువే ।  
సనేయమశ్వం గాం వాస ఆత్మానం తవ పూరుష ॥ ౪ ॥

అశ్వత్థీ వో నిషదనం పర్ణే వో వసతిష్కృతా ।  
గోభాజ ఇత్ కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషం ॥ ౫ ॥

యత్రోషధీః సమగ్నత రాజానః సమితావివ ।  
విప్రుః స ఉచ్యతే భిషగ్ రక్షోహమీవచాతనః ॥ ౬ ॥

అశ్వావతీం సోమావతీమూర్జయంతీముదోజసం ।  
ఆవిత్స్వి సర్వా ఓషధీరస్మా అరిష్టతాతయే ॥ ౭ ॥

ఉచ్చుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠాదివేరతే ।  
ధనం సనిష్ఠంతీనామాత్మానం తవ పూరుష ॥ ౮ ॥

ఇ॒ష్కృ॑తి॒ర్నా॒మ పూ॒ మా॒తా ౭॒థో యూ॒యం స్థ॒ నిష్కృ॑తీః ।  
సీ॒రాః ప॒త॒తృణీః॑ స్థ॒న య॒దామ॑య॒తి నిష్కృ॑థ ॥ ౯ ॥

అ॒తి వి॒శ్వాః ప॒రిష్ఠాః॑ స్తే॒న ఇ॒వ వ్ర॑జమ॒క్రముః॑ ।  
ఓ॒షధీః॑ ప్రా॒చుచ్య॑వృ॒ర్యత్ కిం చ త॒న్వో౩ ర॒పః ॥ ౧౦ ॥

య॒ది॒మా వా॒జయ॑న్నహ॒మోష॑ధీ॒ర్హస్త॑ ఆద॒ధే ।  
ఆ॒త్మా య॒క్షస్య॑ న॒శ్యతి॑ పు॒రా జీ॒వగృ॑భో యథా ॥ ౧౧ ॥

య॒స్యా॒షధీః॑ ప్ర॒సర్ప॑థాంగ॒మంగ॑ పర॒ష్పరుః॑ ।  
తతో॑ య॒క్షం వి బా॑ధ॒ధ్వ ఉ॒గ్రో మ॒ధ్యమ॑శీ॒రివ ॥ ౧౨ ॥

సా॒కం య॒క్ష ప్ర ప॑త చా॒షేణ॑ కికిదీ॒వినా॑ ।  
సా॒కం వాత॑స్య ధ్రా॒జ్య సా॒కం న॒శ్య ని॒హాక॑యా ॥ ౧౩ ॥

అ॒న్యా వో అ॒న్యామ॑వత్స॒న్యాన్య॑స్యా ఉ॒పావ॑త ।  
తాః స॒ర్వాః సం॑విదానా ఇ॒దం మే ప్రా॑వ॒తా వ॒చః ॥ ౧౪ ॥

యాః ఫ॒లినీ॑ర్యా అ॒ఫలా॑ అ॒పుష్పా॑ యాశ్చ పు॒ష్పిణీః॑ ।  
బృ॒హస్ప॑తిప్రసూతాస్తా నో ముం॒చన్త్వం॑హ॒సః ॥ ౧౫ ॥

ముం॒చంతు॑ మా శ॒పథ్యా॑౩ద॒థో వరు॑ణయాదుత ।  
అ॒థో య॒మస్య॑ ప॒డబీ॑శాత్ స॒ర్వస్మాద్దే॑వకి॒ల్బిషాత్ ॥ ౧౬ ॥

అవపతంతీరవదన్ దివ ఓషధయస్పరి ।  
యం జీవమశ్శవామహౌ న స రిష్యాతి పూరుషః ॥ ౧౭ ॥

యా ఓషధీః సోమరాజ్ఞీర్భవ్యః శతవిచక్షణాః ।  
తాసాం త్వమస్యత్తమారం కామాయ శం హృదే ॥ ౧౮ ॥

యా ఓషధీః సోమరాజ్ఞీర్వృష్టితాః పృథివీమను ।  
బృహస్పతిప్రసూతా అన్యైః సం దత్త వీర్యం ॥ ౧౯ ॥

మా వో రిషత్ ఖనితా యన్మై చాహం ఖనామి వః ।  
ద్విపంచతుష్టదస్మాకం సర్వమస్త్వనాతురం ॥ ౨౦ ॥

యాశ్చేదముపశృణ్వంతి యాశ్చ దూరం పరాగతాః ।  
సర్వాః సంగత్య వీరుధోఽన్యైః సం దత్త వీర్యం ॥ ౨౧ ॥

ఓషధయః సం వదంతే సోమేన సహ రాజ్ఞా ।  
యన్మై కృణోతి బ్రాహ్మణస్తం రాజన్ పారయామసి ॥ ౨౨ ॥

త్వముత్తమాస్యోషధే తవ వృక్షా ఉపస్తయః ।  
ఉపస్తిరస్తు సోఽఽస్మాకం యో అస్మాః అభిదాసతి ॥ ౨౩ ॥

॥ ఇతి ఓషధీ సూక్తం సంపూర్ణం ॥

## ओषधी सूक्तम्

या ओषधीः पूर्वा जाता देवेभ्यस्त्रियुगं पुरा ।  
मनै नु बभ्रूणामहं शतं धामानि सप्त च ॥ १ ॥

शतं वो अम्ब धामानि सहस्रमुत वो रुहः ।  
अथा शतक्रत्वो यूयमिमं मे अगदं कृत ॥ २ ॥

ओषधीः प्रति मोदध्वं पुष्पवतीः प्रसूवरीः ।  
अश्वा इव सजित्वरीर्वीरुधः पारयिष्णवः ॥ ३ ॥

ओषधीरिति मातरस्तद्वो देवीरुपं ब्रुवे ।  
सनेयमश्वं गां वास आत्मानं तव पूरुष ॥ ४ ॥

अश्वत्थे वो निषदनं पर्णे वो वसतिष्कृता ।  
गोभाज इत् किलासथ यत्सनवथ पूरुषम् ॥ ५ ॥

यत्रौषधीः समग्नत राजानः समिताविव ।  
विप्रः स उच्यते भिषग् रक्षोहामीवचातनः ॥ ६ ॥

अश्वावतीं सोमावतीमूर्जयन्तीमुदोजसम् ।  
आवित्सि सर्वा ओषधीरस्मा अरिष्टतातये ॥ ७ ॥



उच्छु॑ष्मा ओष॑धीनां गावो गो॑ष्ठादि॑वेरते ।  
धनं॑ स॒निष्यन्ती॑नामा॒त्मानं॑ तव॒ पूरुष॑ ॥ ८ ॥

इष्कृ॑तिर्नाम॑ वू मा॒ता ऽथो॑ यूयं॒ स्थ निष्कृ॑तीः ।  
सीराः॑ प॒त॒तृणीः॑ स्थन॒ यदा॑मयति॒ निष्कृ॑थ ॥ ९ ॥

अति॑ वि॒श्वाः परि॑ष्ठाः स्तेन॑ इव॒ व्रज॑मक्रमुः ।  
ओष॑धीः प्राचु॑च्यवुर्यत् किं च॒ तन्वो॑र॒पः ॥ १० ॥

यदि॑मा वाज॑यन्नहमोष॑धीर्हस्त॑ आदधे ।  
आ॒त्मा यक्ष॑मस्य नश्यति॒ पुरा जी॑वगृ॒भो यथा॑ ॥ ११ ॥

यस्यो॑षधीः प्र॒सर्प॑थाङ्गमङ्ग॒ पर॑ष्परुः ।  
ततो॑ यक्ष॑मं वि बाध॑ध्व उ॒ग्रो मध्य॑मशीरिव ॥ १२ ॥

साकं॑ यक्ष॑म प्र प॒त चा॑षेण॒ किकि॑दीविना ।  
साकं॑ वा॒तस्य॑ ध्राज्या॒ साकं॑ नश्य॒ निहा॑कया ॥ १३ ॥

अन्या॑ वो॒ अन्या॑मव॒त्वन्या॑न्यस्या॒ उपा॑वत ।  
ताः सर्वाः॑ संवि॒दाना॑ इदं॒ मे प्रा॑वता॒ वचः॑ ॥ १४ ॥

याः फ॒लिनी॑र्या अ॒फला॑ अ॒पुष्पा॑ याश्च॒ पुष्पि॑णीः ।  
बृह॑स्पतिप्रसू॒तास्ता॑ नो मुञ्च॑न्त्वंहसः ॥ १५ ॥



मुञ्चन्तु॑ मा शप॒थ्या॑ऽद॒थो वरु॑णया॒दुत॑ ।  
अथो॑ य॒मस्य॑ प॒ङ्क॒बी॒शात् सर्व॑स्मादे॒वकि॑ल्बिषात् ॥ १६ ॥

अव॑प॒तन्ती॑रवदन् दि॒व ओष॑धयस्परि॑ ।  
यं जी॒वम॒श्न॒वाम॑है न स रि॒ष्याति॑ पू॒रुषः॑ ॥ १७ ॥

या ओष॑धीः सोम॑राज्ञीर्ब॒ह्वीः श॒तवि॑चक्षणाः ।  
तासां॑ त्वम॒स्युत्त॑मा॒रं का॒माय॑ शं ह॒दे ॥ १८ ॥

या ओष॑धीः सोम॑राज्ञीर्वि॒ष्टिताः॑ पृथि॒वीम॑नु ।  
बृ॒हस्प॑तिप्रसूता अ॒स्यै सं द॑त्त वी॒र्य॑म् ॥ १९ ॥

मा वो॑ रिषत् ख॒निता॑ यस्मै॒ चाहं॑ ख॒नामि॑ वः ।  
द्वि॒पञ्च॑तु॒ष्पद॒स्माकं॑ सर्व॑मस्त्वनातु॒रम् ॥ २० ॥

याश्चे॑दमुपशृ॒ण्वन्ति॑ याश्च॒ दूरं॑ प॒राग॑ताः ।  
सर्वाः॑ सं॒गत्य॑ वी॒रुधो॑ऽस्यै सं द॑त्त वी॒र्य॑म् ॥ २१ ॥

ओष॑धयः सं वद॒न्ते सोमै॑न सह॒ राजा॑ ।  
यस्मै॑ कृ॒णोति॑ ब्रा॒ह्मण॑स्तं॒ राजन्॑ पा॒रयाम॑सि ॥ २२ ॥

त्वमु॒त्त॒मा॒स्यो॒ष॒धे तव॑ वृ॒क्षा उप॑स्तयः ।  
उप॑स्तिरस्तु सो॒ऽऽ॒स्माकं॑ यो अ॒स्माँ अभि॑दासति ॥ २३ ॥

॥ इति ओषधी सूक्तं संपूर्णम् ॥